

Sygn. akt III Ca 467/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

Sędzia SO Danuta Pacześniowska

Sędzia SR (del.) Łukasz Malinowski

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko R. S. i J. S. (1)

o alimenty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt III RC 112/13

1. **oddala apelację;**

2. **nie obciąża powoda kosztami postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Łukasz Malinowski SSO Krystyna Hadryś SSO Danuta Pacześniowska

Sygn. akt III Ca 467/14

UZASADNIENIE

Małoletni K. S. działając przez matkę M. S. wniósł o zasądzenie od swoich dziadków ojczystych R. i J. małżonków S. alimentów w kwocie po 800 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu M. S. wskazała, iż ojciec małoletniego K. S. P. S. pomimo obciążenia go w wyroku rozwodowym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17.07.2012r. w sprawie o sygn. akt XVII RC 1535/11 obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz małoletniego K. S. zaniechał płacenia miesięcznych świadczeń. Egzekucja tych świadczeń jest ograniczona, obecnie P. S. zalega na kwotę ponad 6.000 zł. M. S. podniosła, iż taki stan rzezy naraża małoletniego powoda na niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. M. S. wskazała, iż pismem z dnia 06.12.2012r. wezwała pozwanych R. i J. S. (2) do dobrowolnej zapłaty kwoty 800 zł tytułem alimentów miesięcznych na rzecz małoletniego K. S., począwszy od grudnia 2012r., jednak pozwani nie uznali powyższego żądania. Ostatecznie powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, iż wniósł on zasądzenie alimentów w kwocie po 400 zł miesięcznie od każdego z

pozwanym z ustawowymi odsetkami uzasadniając to tym, iż egzekucja alimentów od ojca małoletniego powoda jest częściowo nieskuteczna.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwani przyznali, iż są dziadkami małoletniego powoda K. S. oraz, ponieśli, iż obowiązek alimentacyjny jest realizowany poprzez P. S., aczkolwiek w krótkim okresie czasu mogła powstać zaległość w płatności, co pozostawało w związku z koniecznością nowego zatrudnienia się ojca powoda. Pozwani wskazali, iż obecnie ojciec powoda jest zatrudniony, posiada dochód, aczkolwiek mniejszy niż poprzednio i alimenty są egzekwowane. Pozwani wskazali, iż ich dochodem jest wyłącznie emerytura pozwanego w kwocie 2.375,02 zł miesięcznie. Z treści pozwu wynikało, iż pozwany J. S. (1) choruje na nowotwór pęcherza moczowego, zaś pozwana R. S. cierpi na nadciśnienie tętnicze i w związku z leczeniem ponoszą koszty zakupu lekarstw, wizyt lekarskich, co nie pozostaje bez wpływu na koszty ich utrzymania.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu- Zdroju zaskarżonym wyrokiem oddalił powództwo i kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletni powód K. S., ur. (...) pochodzi ze związku małżeńskiego P. S. i M. S.. Małżeństwo M. S. i P. S. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 lipca 2012r. w sprawie o sygn. XVII RC 1535/11. Kosztami utrzymania syna stron obciążono oboje rodziców, zasadzając od P. S. na rzecz małoletniego K. S. alimenty w wysokości po 800 zł miesięcznie. Małoletni K. S. ma obecnie 4 lata. Małoletni uczęszcza na rehabilitację w związku z czym jego matka wydatkuje na ten cel kwotę 250 zł miesięcznie. M. S. zaciągnęła pożyczkę w wysokości 700 zł, której wysokość miesięcznej raty wynosi 98 zł, zaś środki pochodzące z pożyczki zostały przeznaczone na rehabilitację małoletniego powoda. Małoletni K. S. diagnozowany jest w kierunku astmy w związku z leczeniem jego matka wydatkuje miesięcznie kwotę w wysokości około 50-100 zł. Miesięczny koszt utrzymania małoletniego K. S. jego matka określiła na kwotę około 1.300 zł miesięcznie.

M. S. ma obecnie 29 lat, z zawodu jest technikiem ekonomistą, zatrudniona jest na podstawie umowy o pracę w (...) Spółka z o.o., w J. na stanowisku sprzątaczką, w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 1.600 zł miesięcznie brutto. M. S. nie posiada majątku przynoszącego dochód. M. S. wraz z małoletnim powodem zamieszkuje ze swoimi rodzicami. Ojciec M. S. W. W. jest emerytem, otrzymuje świadczenie w wysokości 3.000 zł miesięcznie. W. W. zażywa lekarstwa, na które w miesiącu czerwcu 2013r. przeznaczył kwotę 53,87 zł. Matka M. S. otrzymuje świadczenie przedemerytalne w wysokości około 800 zł miesięcznie. Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą: 575 zł miesięczna opłata za czynsz, 88 zł opłata za gaz co dwa miesiące, 246 zł opłat za prąd co dwa miesiące, 56 zł miesięczna opłata za Internet, 100 zł miesięczna opłata za telefon rodziców M. S., 25 zł miesięczna opłata za telefon M. S..

P. S. ma obecnie 29 lat, z zawodu jest ślusarzem. P. S. w okresie od 20.07.2007r. do 31.05.2012r. zatrudniony był w (...) S.A. KWK (...) w P.. Stosunek pracy ustał na podstawie art. 30 § 1 pkt 4 kp – koniec umowy zawartej na czas określony. Obecnie od dnia 04.10.2013r. P. S. zatrudniony jest w (...) Sp. z o.o. w R., gdzie zarabia miesięcznie 1.600 zł brutto. Pod koniec 2012r. P. S. nie łożył alimentów na utrzymanie małoletniego powoda. Od marca 2013r. do czerwca 2013r. P. S. łożył alimenty na rzecz małoletniego powoda bezpośrednio do rąk M. S..

Postępowanie o egzekucję należności alimentacyjnych na rzecz małol. K. S. od P. S. prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy SR w Jastrzębiu Z.. – A. H. – pod sygn. Kmp 69/12. Egzekucja w sprawie jest częściowo skuteczna. Na dzień 18.10.2013r. zaległości w sprawie z tytułu alimentów zaległych wraz z odsetkami wynosiły łącznie 6.070 zł. Poza alimentami P. S. przeznacza na utrzymanie syna miesięcznie kwotę około 250 zł. Ponadto P. S. zakupił dwukrotnie dla małoletniego powoda leki.

Sąd ustalił nadto, iż pozwany J. S. (1) ma obecnie 66 lat, otrzymuje emeryturę w wysokości 2. 375,02 zł netto miesięcznie. Pozwany J. S. (1) leczy się na guza pęcherza moczowego. W związku z leczeniem ponosi duże koszty

zakupu leków. Pozwana R. S. ma obecnie 62 lata, wymaga stałego zażywania leków. Pozwani S. R. i S. J. opłacają podatek od nieruchomości w wysokości 627 zł rocznie. Ponadto R. S. opłaca podatek rolny, który w 2013r. wynosił 161 zł rocznie. W dniu 23 maja 2013r. pozwany J. S. (1) zaciągnął pożyczkę w (...) Bank (...) na kwotę 5.000 zł, której wysokość miesięcznej raty wynosi 530,62 zł. Pożyczka przeznaczona została na montaż okien, naprawę dachu oraz zakup opału. Na utrzymaniu pozwanych pozostaje ich pełnoletni syn A. S., który zarejestrowany jest w PUP w M. jako osoba bezrobotna, nie posiada prawa do zasiłku.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał, iż nałożenie na pozwanych obowiązku alimentowania małoletniego K. S. doprowadziłoby do sytuacji, w której to oni – w miejsce ich dorosłego syna oraz matki małoletniego powoda – płaciliby alimenty, a ta zaś sytuacja jest niedopuszczalna i doprowadziłaby do nadmiernego obciążenia pozwanych, a w efekcie nawet do zubożenia. Biorąc pod uwagę stan zdrowia pozwanych, w szczególności konieczność przyjmowania leków oraz ich sytuację finansową związaną z regulowaniem zobowiązań finansowych niemożliwym i pozostającym w sprzeczności z zasadami słuszności byłoby uwzględnienie żądania strony powodowej. Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż zarówno M. S., jak i P. S. są w stanie wypełniać swój obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego syna K. S.. Zatem zdaniem Sądu Rejonowego koniecznym stało się – wobec braku przesłanek z art. 132 k.r.o. – oddalenie powództwa co do pozwanych. Z uwagi na sytuację finansową strony powodowej Sąd pierwszej instancji, mając na względzie przepisy art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania jej – jako strony przegrywającej – kosztami sądowymi.

Rozstrzygnięcie to zaskarżył powód, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Zarzucił naruszenie prawa materialnego, a to art. 132 k.r.o. poprzez błędną wykładnię, wynikającą z pominięcia przesłanki możliwości dochodzenia roszczeń alimentacyjnych, kiedy uzyskanie od osoby zobowiązanej w pierwszej kolejności na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest połączone z nadmiernymi trudnościami, podczas gdy uzyskanie alimentów od ojca było co prawda możliwe, ale realizacja roszczeń uprawnionego mogła nastąpić dopiero po upływie znacznego czasu i narażenie go na brak zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Ponadto zarzucił sprzeczność ustaleń faktycznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym poprzez przyjęcie, iż istnieje realna możliwość uzyskania przez powoda środków utrzymania od ojca, podczas gdy w trakcie postępowania egzekucyjnego ukrywał względem Komornika miejsce pracy i źródła osiąganych dochodów, a nawet zeznał, że od 1 kwietnia 2013r. ma umowę o pracę na Kopalni (...) co okazało się nieprawdą; na dzień 18 października 2013r. posiadał zaległości alimentacyjne w wysokości 6.070 zł co stanowi równowartość prawie 10 miesięcznych rat alimentacyjnych zaś spłat należności bezpośrednio przed terminem przed terminem ostatniej rozprawy służyła jedyne instrumentalnemu wykorzystaniu tej okoliczności w niniejszym procesie; położenie materialne, w którym znajduje się powód, nie wyczerpuje znamion niedostatku, w sytuacji gdy matka powoda otrzymuje jedynie dochody z umowy na zlecenie w kwocie 1.200 zł, a nawet ojciec powoda w zeznaniach stwierdził, że gdy nie płacił alimentów na bieżąco potrzeby syna nie były zaspokajane.

Sąd Odwoławczy zważył co następuje.

Apelacja powoda jest nieuzasadniona, gdyż zaskarżony wyrok należy uznać za trafny.

Powołane w apelacji zarzuty naruszenia przepisów postępowania i dopuszczenia się błędu w ustaleniach faktycznych przez Sąd Rejonowy są chybione.

Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając zatem, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania. Ustalenia te znajdują bowiem oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd Rejonowy ocenił w granicach zakreślonych przepisem art.233§1k.p.c., wbrew twierdzeniom skarżącego. Wnioski tego Sądu co do faktów, w sposób logiczny

wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie, a zaferowanych przez obie strony. Równocześnie Sąd poddał wnikliwej i wszechstronnej ocenie cały materiał dowodowy zebrany w sprawie.

Zarzuty podniesione w apelacji mają w ocenie Sądu Okręgowego charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania właściwych ocen, ustaleń i wniosków, przeciwstawiając im własne oceny i wnioski, które w żadnym razie nie mogą podważać trafności rozstrzygnięcia w tym zakresie Sądu Rejonowego

Zgodzić należało się z ustaleniem Sądu Rejonowego, iż nie zachodzą nadmierne trudności w uzyskaniu zasądzonych na rzecz powoda już alimentów, albowiem co prawda ojciec małoletniego nie płaci regularnie alimentów, nie mniej jednak toczy się egzekucja należności alimentacyjnych, która jest częściowo skuteczna. Ponadto zobowiązany do alimentacji ojciec małoletniego P. S. dokonał przelewów na poczet egzekucji komornika kwoty w wysokości: 650,00 zł w dniu 17 kwietnia 2013r., 800 zł w dniu 11 czerwca 2013r., 1.500 zł w dniu 14 maja 2013r., 800 zł w dniu 24.09.2013r., 800 zł z w dniu 25.09.2013r. , a nadto w miesiącu marcu 2013r. oraz w miesiącu kwietniu 2013r. P. S. przelał bezpośrednio na rzecz małoletniego powoda alimenty w wysokości po 400 zł. Zatem, Sąd Rejonowy w ustalonych okolicznościach sprawy, trafnie uznał, iż małoletni powód obecnie uzyskuje częściowo od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności – ojca - potrzebne mu środki utrzymania, natomiast dalsze środki niezbędnego utrzymania winna zapewnić matka małoletniego powoda, skoro obowiązek utrzymania powoda spoczywa przede wszystkim na jego rodzicach . Sąd ten także w sposób prawidłowy w oparciu o oświadczenia i zeznania samej matki powoda oszacował jej możliwości materialne i dochody uzyskiwane w skali miesiąca, a także ponoszone przez nią wydatki na zaspokojenie uzasadnionych potrzeb jej oraz małoletniego powoda.

Zatem, trafnie też ustalił Sąd meriti, iż obowiązek alimentacyjny pozwanych wobec małoletniego powoda nie istnieje z uwagi na fakt, iż osoba zobowiązana do alimentacji w bliższej kolejności, a mianowicie ojciec małoletniego P. S. wywiązuje się częściowo ze swoich zobowiązań wobec niego. Równocześnie także słusznie Sąd ten zauważył, iż powstanie obowiązku alimentacyjnego dalszych krewnych, w niniejszej sprawie dziadków małoletniego, mogłoby mieć miejsce wyłącznie wówczas gdyby osoba uprawniona, zatem małoletni powód znajdował się w niedostatku. Tymczasem powód K. S. nie pozostaje w niedostatku. W tym zakresie w pełni należało zgodzić się z przedstawioną argumentacją Sądu meriti, iż małoletni powód nie znajduje się w niedostatku, bowiem z jednej strony matka małoletniego powoda uzyskując dochody na ustabilizowanym poziomie zaspokaja jego potrzeby w niezbędnym zakresie, a ponadto aktualnie także częściowo ojciec małoletniego łożąc na jego rzecz alimenty zaspokaja te potrzeby. Przy czym należy zauważyć, iż małoletni powód ma zaspokojone potrzeby życiowe, w związku z czym niedopuszczalne byłoby przyjęcie, że małoletni powód znajduje się w niedostatku. Okoliczności związane z zakresem obciążenia każdego z rodziców powoda obowiązkiem finansowania jego utrzymania, może stanowić podstawę żądań ich wobec siebie, natomiast nie mogą skutkować sięganiem po środki finansowe osób w dalszej kolejności zobowiązanych do utrzymania powoda.

Podkreślenia również wymaga, iż porównanie dochodów rodziców małoletniego powoda i pozwanych, wskazuje jednoznacznie, że obciążenie obowiązkiem alimentacyjnym pozwanych w jakimkolwiek zakresie, byłoby niezgodne z zasadami współżycia społecznego, albowiem uniemożliwiłoby zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych samych pozwanych.

Z uwagi na powyższe wywody, a także mając na uwadze argumentację Sądu Rejonowego, należało uznać, że nie ma podstaw do zmiany rozstrzygnięcia Sądu meriti i zasądzenia od pozwanych na rzecz małoletniego powoda dochodzonych alimentów. Tym samym Sąd Okręgowy uznał, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy zastosował regulację art. 128 k.r. i o. w zw. z art. 132k.r. i o i art. 133§2 k.r. i o.

Z tych względów, uznając apelację powoda za bezzasadną, Sąd Okręgowy w oparciu o art.385 k.p.c. ją oddalił.

O kosztach postępowania odwoławczego postanowiono jak w punkcie 2 sentencji, mając na uwadze art.102 k.p.c. oraz art.108§1 k.p.c., uznając, iż z uwagi na charakter sprawy i stan majątkowy

powoda, zaistniał wypadek szczególnie uzasadniony pozwalając na nie obciążenie małoletniego powoda kosztami postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Łukasz Malinowski SSO Krystyna Hadryś SSO Danuta Pacześniowska